

# **Była... i już jej nie ma. Skandal z Biblioteką Lekarską w Kaliszu.**

## **Streszczenie**

Utworzona w 1981 r. Biblioteka Lekarska w Kaliszu, ciesząca się uznaniem lekarzy i nie tylko - została w 2005 r. przeniesiona do Ciechanowa. Powodem likwidacji Biblioteki w Kaliszu było niezrozumienie jej roli i znaczenia dla środowiska medycznego kaliskiego, a także sprawy finansowe.

## **Summary**

Medical Library in Kalisz, founded in 1981, popular among not only doctors, was moved in 2005 to Ciechanów. The reasons of the library liquidation were misconception of its role and significance for Kalisz medical spheres, as well as financial matters.

## **It used to be here...**

### **The scandal about Medical Library in Kalisz**

Kaliski Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej powstał w listopadzie 1981 r. Powołał go Minister Zdrowia przychylając się do wniosku GBL. Było to uwieńczenie kilkunastoletnich starań lokalnego środowiska medycznego z Kaliskim Towarzystwem Lekarskim i jego prezesem dr. Zbigniewem Kledeckim na czele.

Zgodnie z wymogami GBL kaliskie środowisko zaoferowało lokal i jego utrzymanie. Pozostałe sprawy jak: uposażenia pracowników, wyposażenie w meble, księgozbiór, czasopiśmiennictwo pozostały w gestii GBL w Warszawie. Księgozbiór bazowy stanowiły książki przekazane przez GBL i jej Oddział w Rzeszowie, dary od polonii amerykańskiej, zbiory biblioteki kaliskiego szpitala i KTL. Porozumienie zawarto z ówczesnym lekarzem wojewódzkim doc. dr. Władysławem Sapińskim. Otwarcie Oddziału nastąpiło w maju 1982 r. przy ul. Widok 80.

Biblioteka zmieniła swoją siedzibę po wybudowaniu szpitala przy ul. Poznańskiej i Hotelu Pielęgniarek przy ul. Korczak 4A. Stało się to dzięki przychylności ówczesnego dyrektora WSZ - lek. Mieczysława Mazurka. Nadal spełniane było kryterium zapewnienia lokalu przez lokalnych użytkowników.

Po utracie przez Kalisz statusu miasta wojewódzkiego sytuacja zaczęła ulegać zmianie. Budynek Hotelu Pielęgniarek został przekazany miastu pod zarząd MZBM, bez żadnych obwarowań co do utrzymania lokalu zajmowanego przez Bibliotekę.

Po 23 latach gromadzenia zbiorów księgozbiór Oddziału GBL urósł do 13.000 vol. książek, ok. 4 tys. vol. czasopism (ok. 400 tytułów) i ok. 7.000 vol. czasopism zachodnich w formie mikrofilmów (do 1995 r.). Księgozbiór gromadzono drogą zakupów, przydziału z GBL (głównie rozprawy habilitacyjne/ oraz darów /od czytelników i z list dubletów innych bibliotek medycznych).

W początkowych latach istnienia z usług Biblioteki korzystali głównie lekarze z terenu Kalisza i województwa. Stopniowo dołączali studenci medycyny i nauk pokrewnych.

W miarę rozwoju zmian systemowych w kraju poszerzał się krąg czytelników i ich zainteresowań (reformy służby zdrowia i promocja zdrowia). W tym okresie przybyło nam wiele czytelniczek z grona pielęgniarskiego, uczestniczek wielu kursów doskonalących i szkoleń oraz studiujących zaocznie. Przybywało także studentów miejscowych z filii UAM, zainteresowanych głównie psychologią rozwojową i psychoterapią.

W miarę rozwoju sieci placówek naukowo-dydaktycznych w Kaliszu i okolicach przybywało czytelników - studentów i następowało rozszerzenie profilu gromadzonych zbiorów. Uczelnie otwierały swe filie, ale bez zaplecza bibliotecznego. Ich studenci znajdowali w naszej bibliotece konkretną pomoc lub niezbędne informacje. Wielu z nich zostało doprowadzonych aż do licencjatów.

Niezwykle istotną część pracy Oddziału GBL stanowiła działalność informacyjno-bibliograficzna. Początkowo korzystali z niej tylko lekarze piszący artykuły do czasopism fachowych lub przygotowujących swe rozprawy doktorskie. W 2003 r. GBL wyposażyła swe Oddziały terenowe w komputery i bazę w postaci Polskiej Bibliografii Lekarskiej. Do maja 2004 r., kiedy to nastąpiło włamanie do biblioteki i kradzież komputera, sporządzono ok. 400 zestawień bibliograficznych do prac licencjackich i magisterskich. Później praca ta była kontynuowana na prywatnym komputerze po godzinach pracy. Oprócz typowo medycznych najczęstsze dziedziny zainteresowań to: rehabilitacja, opieka terminalna, reforma służby zdrowia, promocja zdrowia, dietetyka, gerontologia, ratownictwo medyczne, pedagogika opiekuńcza, upośledzenie dziecięce i jego rehabilitacja, psychopatologie, psychoterapia, niepełnosprawność, terapia zajęciowa, kosmetologia.

Od 2003 r. doszła fizjoterapia jako kierunek kształcenia w kaliskiej PWSZ. Doszło także pielęgniarstwo/położnictwo. Przed wprowadzeniem tych kierunków władze uczelni zawarły wstępne

porozumienie z Dyrektorem GBL dotyczące obsługi czytelniczej swoich studentów na nowych wydziałach. W zamian - w miarę poszerzenia swej bazy lokalowej PWSZ miała znaleźć pomieszczenia dla Oddziału GBL na terenie uczelni. Biblioteka w pełni wywiązała się ze swych zobowiązań, w odróżnieniu od PWSZ.

Po ostatniej zmianie ekipy zarządzającej Kaliszem wzrosła nadzieja na ostateczne załatwienie spraw lokalowych biblioteki. Zrozumienie dla problemów nauki i funkcji naukowej biblioteki ze strony Prezydenta Miasta (były prorektor PWSZ) i Szefa Kancelarii (dawny dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej) wydawało się oczywiste... Tymczasem MZBM co miesiąc przysyłał obciążające noty księgowe za bezumowne korzystanie z lokalu na ponad 3.200 zł. Rozmowy Dyrektora GBL z Prezydentem Miasta i korespondencja na temat utrzymania Oddziału w Kaliszu nie przyniosły żadnych rezultatów. Zbiorczy wsteczny rachunek obciążeniowy wyniósł ponad 86 tys. zł. Nie został dotrzymany warunek podstawowy - zapewnienia Oddziałowi lokalu i jego utrzymania. W tej sytuacji na wniosek Dyrektora GBL Minister Zdrowia 17 marca br. podpisał decyzję o przeniesieniu Oddziału do Ciechanowa. Jak na ironię tam lokal dla pozyskanej biblioteki zapewniła miejscowa PWSZ.

Czynione przez miesiąc rozpaczliwe próby zatrzymania biblioteki w Kaliszu okazały się nieskuteczne. Czas był też niesprzyjający - Wielkanoc, urlopy, ferie studenckie, choroba, śmierć i pogrzeb Ojca Świętego. Jednoczesne pospieszne pakowanie zbiorów i obsługa studentów - szczególnie tych przed finałem studiów a wszystko to wypełniło ostatnie dni istnienia kaliskiego Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej.

Na ręce naszego niestrudzonego darczyńcy i obrońcy - dr. Zbigniewa Kledeckiego składam podziękowanie całemu środowisku medycznemu za dary i zaangażowanie w ratowanie biblioteki. Sporządzane listy poparcia i informacje o szukaniu możliwości cofnięcia decyzji Ministra zdrowia stanowiły dla pracownic Biblioteki Lekarskiej ogromne wsparcie moralne, niosły nadzieję i stanowiły najlepszy dowód uznania wartości i sensu naszej pracy.

Prawie od początku istnienia Oddziału GBL pracowała ze mną kol. Dorota Malczewska, której dziękuję za lata bezkonfliktowej współpracy i całkowite oddanie pracy z czytelnikami.

Praca dla Państwa była dla nas zaszczytem i dała nam wiele satysfakcji zawodowej.

Była kierowniczką Oddziału GBL w Kaliszu  
mgr Ewa Grzesiak